

České Budějovice 11.6.2014

Oponentský posudek na disertační práci PaedDr. Dany Háňkové

Výuková komunikace a komunikativní jazykové vyučování
(Využití audiozáznamu vlastní výuky v přípravě lektorů
angličtiny)

Předkládaná rozsáhlá disertační práce (242 stran čistého textu) se zabývá využitím audiozáznamu vlastní vyučovací hodiny v přípravě lektorů anglického jazyka na AKCENT College, která připravuje lektory anglického jazyka podle britského vzoru za využití kurzů Delta a Celta. Cílem práce je sledovat a popsat rozvoj lingvodidaktické kompetence a dovedností v oblasti pedagogické komunikace u posluchačů, kteří v rámci první výukové pedagogické praxe vyučují skupinu dospělých studentů, a zhodnotit možnosti využití audiozáznamu vlastní výuky pro rozvoj této kompetence lektorů. Hlavní použitou metodou je případová studie. Doktorandka popisuje čtyři případové studie lektorek, které v rámci pedagogické praxe využívaly metodu audiozáznamu vlastní výuky.

Velmi bych chtěla vyzdvihnout kvalitu teoretických východisek práce a jejich zpracování. Doktorandka se věnuje všem aspektům, které se mohou výzkumných problémů týkat, velmi dobře je vzájemně propojuje a opět na ně odkazuje v empirické části. Teoretická východiska jsou tedy skutečně organickou součástí práce, bez které by nebylo možné daný výzkum provést. Doktorandka nejprve definuje rozdíl mezi lektorem a učitelem, zabývá se profesními kompetencemi lektora a věnuje se charakteristice dospělého studenta cizího jazyka a jeho potřebám. Ve druhé kapitole se doktorandka detailně zabývá komunikativní kompetencí a komunikativním přístupem ve výuce cizích jazyků společně s teoriemi osvojování cizího jazyka. Čtvrtá kapitola je věnována vzdělávání učitelů cizích jazyků a nezastupitelné roli reflexe v profesní přípravě učitelů. Pátá kapitola se zabývá otázkou pedagogické praxe v učitelském vzdělávání, rolí hospitace, mikrovyučování a zpětné vazby. Doktorandka zde také popisuje organizaci pedagogické praxe na Akcent College. Šestá kapitola představuje možné typy analýzy pedagogické komunikace a interakce, zabývá se podstatnými rysy

pedagogické interakce především z hlediska učitele, tedy kladení otázek a poskytování zpětné vazby. Každá z těchto šesti kapitol v poslední podkapitole nabízí závěry vyplývající z konkrétní kapitoly pro výzkumné šetření v další části práce, což bych také chtěla výrazně ocenit. Kromě jasné struktury práce bych chtěla dále vyzdvihnout velmi rozsáhlou odbornou literaturu, s kterou doktorandka pracuje a která detailně a do hloubky představuje stav výzkumu důležitého pro jazykové vyučování a přípravu učitelů. Doktorandka představuje výzkum klíčových autorů jak anglo-americké aplikované lingvistiky, tak české pedagogiky a didaktiky cizích jazyků.

Vlastní výzkum je prezentován v kapitole sedm, kde je podrobně popsána metodologie výzkumu, a každý krok je opět podpořen odbornou literaturou, která se metodologií zabývá. Doktorandka zde klade výzkumné otázky, které precizně formuluje na základě teoretické části práce. Kapitola osm nabízí úvod k případovým studiím, které jsou jedna po druhé prezentovány v následujících čtyřech kapitolách. Třináctá kapitola se věnuje porovnání jednotlivých případových studií společně se shrnutím závěrů výzkumného šetření a především předkládá důležité doporučení pro další využití audiozáznamu vlastní výuky do budoucna. Zde doktorandka dokazuje, že je skutečně učitelkou, která je schopná kvalitní reflexe vlastní práce.

Kromě kvalitního obsahu a struktury textu bych také chtěla pochválit vysokou jazykovou úroveň práce s jen výjimečným překlepem a bez chyb.

Podle mého názoru disertační práce splňuje všechny podmínky kladené na toto řízení, navrhuji na základě její obhajoby udělit paní PaedDr. Daně Hánkové titul Ph.D.

Doc. PhDr. Lucie Betáková, MA, Ph.D.
Vedoucí katedry anglistiky PF JU v Českých Budějovicích

Otázky k obhajobě:

- Budoucí lektoři, se kterými jste pracovala na pedagogické praxi, mají za sebou již určité penzum didaktiky anglického jazyka. Mají také nějakou obecně pedagogickou a psychologickou přípravu?
- Jaký byl rozdíl v rozvoji profesních kompetencí těch, kteří audiozáznam vlastní výuky používali a těch, kteří ho nepoužívali? Myslíte si, že audiozáznam byl nejdůležitější složkou přispívající k rozvoji jejich profesních kompetencí nebo byste s odstupem času viděla jinou složku jako klíčovou?
- Jako sebereflektující profesionál, změnila byste něco na svém výzkumném designu?